

Reactie ECP-EPN op Regeerakkoord:

Onderstreping belang innovatie voor economie positief

ECP-EPN heeft in reactie op het Regeerakkoord van VVD en CDA laten weten dat het platform verheugd is dat daarin het belang wordt onderstreept van innovatie en de toepassing van informatie- en communicatietechnologie voor de versterking van de economie.

Ok deelt ECP-EPN de mening van het nieuwe kabinet dat innovatie (met ICT in een sleutelrol) in alle sectoren van het bedrijfsleven essentieel is voor productiviteitsgroei en de ontwikkeling van exportproducten. Het platform onderschrijft dat bezuinigingsmaatregelen onvermijdelijk zijn en wijst er tegelijk op dat de Europese Commissie eerder bekend maakte dat vijftig procent van de productiviteitsgroei is terug te voeren op toepassing van ICT. Opkomende economieën ('lagelonenlanden') worden steeds kennisintensiever en leveren hoog-

waardiger producten. Nederland kan ondanks hoge lonen toch concurrerend zijn vooral dankzij een innovatief bedrijfsleven en een efficiënte overheid. De nieuwe naamgeving van het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) onderstreept dit.

ECP-EPN gaat ervan uit dat efficiencywinst bereikt door het inzetten van ICT een belangrijk deel van de effecten van de afslanking van de overheid kan compenseren. Dankzij goede gegevensuitwisseling kan die kleiner, transparanter en effectiever worden. Dit zal zowel de overheid als het bedrijfsleven ten goede komen en meer investeren in informatie- en communicatietechnologie is daarom van belang.

Domeinen

Het is toe te juichen dat het kabinet Rutte I keuzen maakt voor kansrijke domeinen voor de ontwikkeling van diensten en producten. Krachtige bevordering van samenwerking tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven leidt tot meer praktische resultaten van kennisontwikkeling. Overigens speelt ICT in alle sectoren die het kabinet extra wil stimuleren een cruciale rol, in het bijzonder in de logistiek en de creatieve industrie.

ECP-EPN acht het bovendien positief dat in de Miljoenennota 2011 staat dat het kabinet gaat verkennen: "de haalbaarheid en wenselijkheid van het starten van een publiekprivaat programma voor het integraal combineren van innovaties op het

Vervolg op pagina 2

In dit nummer

- P 2 Alexander Rinnooy Kan neemt jaarboek ICT en samenleving in ontvangst
- P 3 Ben Verwaayen: "Nederland moet broedplaats vernieuwing zijn"
- P 4 Des Indes-Debat: nieuwe werken leidt tot productiviteitsgroei
- P 4 Tekort aan IT-professionals
- P 5 Campagne 'Door internet blijf je meedoen'
- P 5 ECP-EPN en WRR over privacybescherming
- P 6 Digital Economy Rankings The Economist / IBM
- P 6 Flexibel werken ondervangt arbeidsmarktkrapte
- P 7 Visienotitie ECP-EPN 'Van beschikbaarheid naar toepassing'
- P 8 Uitreiking Gouden @penstaart
- P 8 Colofon
- P 8 Deelnemersoverzicht

Frank Heemskerk nieuwe voorzitter ECP-EPN

Op 1 januari 2011 neemt Roger van Boxel afscheid als voorzitter van ECP-EPN en volgt Frank Heemskerk hem op. Heemskerk (1969) was staatssecretaris van Economische Zaken (en minister van Buitenlandse handel) in het Kabinet-Balkenende IV. Van 2003 tot 2006 was hij lid van de fractie van de Partij van de Arbeid in de Tweede Kamer. Heemskerk volgde een studie economie aan de Universiteit van Amsterdam en startte zijn loopbaan in de bankwereld. Met ingang van 1 januari 2011 treedt hij toe tot de Raad van Bestuur van ingenieursbureau Royal Haskoning.

Roger van Boxel (1954) was vanaf 1994 lid van de Tweede Kamer (D66) en werd in 1998 minister in het tweede Kabinet-Kok, belast met grotesteden-, integratie- en overheids-communicatiebeleid. In de Kamer was hij woordvoerder volksgezondheid

en minderhedenbeleid en vicefractievoorzitter. Voor hij in de politiek kwam was Van Boxel onder meer werkzaam bij de VNG. In 2002 verliet hij de politiek en sinds 2003 is hij werkzaam bij zorgverzekeraar Menzis als bestuursvoorzitter.

Van Boxel was vanaf mei 2005 voorzitter, eerst van ECP.NL, daarna van ECP-EPN. Hij is in 2011 lijsttrekker voor D66 in de Eerste Kamer. *



Roger van Boxel



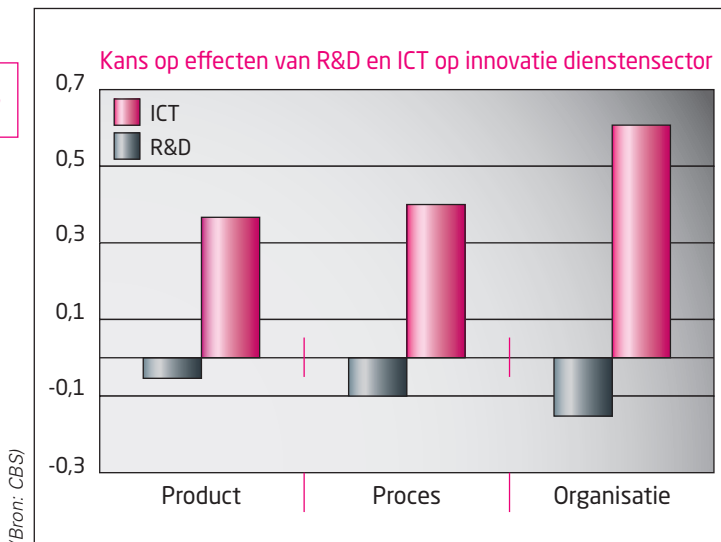
Frank Heemskerk

terrein van energie, zorg, veiligheid, mobiliteit en onderwijs binnen en rond de woning door middel van inzet van ICT”.

Transitietraject

Verder streeft het kabinet een toekomstbestendige energievoorziening na, meldt de begroting van het ministerie van EL&I. ECP-EPN meent dat het kabinet, gegeven het lange transitietraject, vaart moet maken en wijst erop dat zonder geavanceerde toepassing van ICT, duurzaamheid niet kan worden bereikt. Het platform verwacht overigens dat investeringen op dit terrein zullen leiden tot uiteenlopende nieuwe innovatieve bedrijvigheid. Naar de mening van het platform is in het Regeerakkoord, met de titel ‘Vrijheid en verantwoordelijkheid’, en in de Miljoenennota nog te weinig aandacht voor de generieke factoren die het toepassen van ICT in de samenleving mogelijk maken of remmen. Denk aan voldoende IT-professionals, ‘digitale’ vaardigheden bij de gehele bevolking en een breed besef van het maatschappelijk en in het bijzonder (bedrijfs)economisch belang van technologie. Ook het foutloos en makkelijk kunnen uitwisselen van gegevens (interoperabiliteit) tussen organisaties is nodig. Positief is dat in het Regeerakkoord privacybescherming en internetveiligheid expliciet aandacht krijgen.

Kans op effecten van R&D en ICT op innovatie dienstensector



Aanbevelingen

Onlangs deed ECP-EPN een aantal aanbeveling (zie pagina 7) om grote problemen in de samenleving, zoals de stijgende zorgkosten, het duurzaamheidsvraagstuk en de mobiliteit, op te lossen mede door toepassing van informatie- en communicatietechnologie. Het platform wijst er bijvoorbeeld op dat de kilometerbeprijzing niet wordt ingevoerd. ECP-EPN wil mede daarom dat het kabinet het ‘nieuwe werken’ (tijd- en plaatsonafhankelijk werken en optimalisatie van werkprocessen door ICT) stevig gaat bevorderen. Naast filevermindering zijn hiermee veel andere maatschappelijke voordelen te behalen, vooral productiviteitsgroei, bevordering van de arbeidsparticipatie, duurzaamheid en kostenreductie bij bedrijfshuisvesting. Dit eigentijds werken is alleen mogelijk dankzij het gebruik van moderne technologie, in het bijzonder ICT-toepassingen. *

Alexander Rinnooy Kan: “Rol ICT bij duurzame groei substantieel”

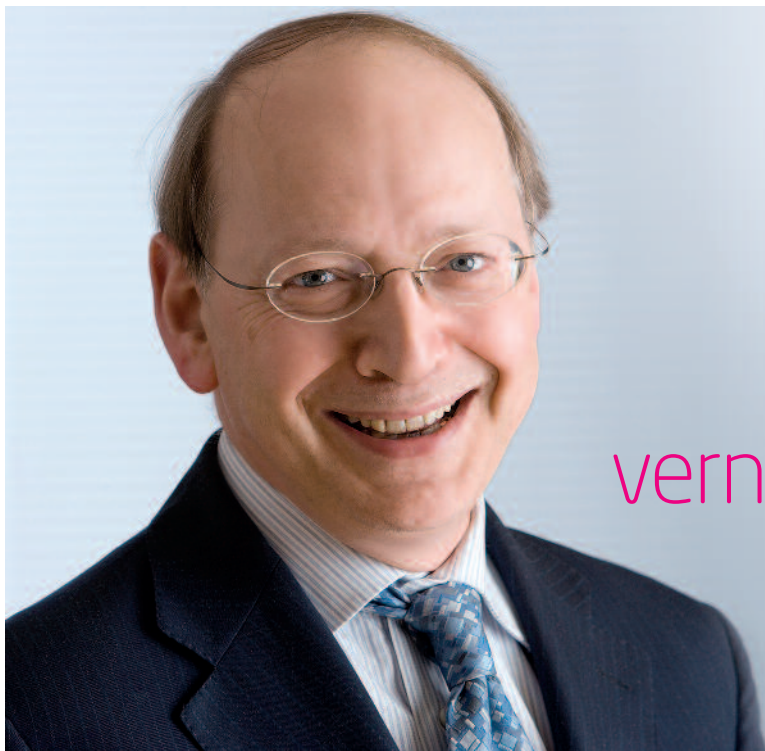


Dr Alexander Rinnooy Kan kreeg het eerste exemplaar van ‘De duurzame informatiesamenleving’ aangeboden door prof. dr Valerie Frissen

“Van informatie- en communicatietechnologie is de komende jaren veel vernieuwing en versnelling te verwachten. De rol ervan bij het realiseren van een duurzame economische groei zal substantieel zijn”, zei dr Alexander Rinnooy Kan (voorzitter Sociaal-Economische Raad en lid van de Raad van Advies van ECP-EPN) in reactie op het boek ‘De duurzame informatiesamenleving’, de zevende editie van het Jaarboek ICT en Samenleving.

Hij kreeg het eerste exemplaar op 8 juni jl. aangeboden door prof. dr Valerie Frissen (bijzonder hoogleraar ICT en Sociale Verandering, Erasmus Universiteit Rotterdam). Rinnooy Kan: “Deze publicatie komt op het goede moment. In de plannen voor een nieuw Lissabon-akkoord, waarover ook de SER in gesprek trad met de Europese Commissie, staat duurzaamheid veel hoger op de agenda dan voorheen. Zo ook in Nederland. Eerder dit jaar heeft de SER een advies uitgebracht over duurzame economische groei en technologie. Ook de *Digital Agenda* van eurocommissaris Kroes benadrukt dat ICT daarvoor cruciaal is”. Volgens de SER-voorzitter heeft zij daarvoor in Europa brede steun.

Het Jaarboek ICT en Samenleving is een uitgave van Media Update Vakpublicaties, TNO en ECP-EPN, en wordt mede mogelijk gemaakt door het programma Digivaardig & Digibewust. De editie 2010 stond onder redactie van prof. dr Valerie Frissen en drs Mijke Slot (TNO). *



Ben Verwaayen, CEO Alcatel-Lucent:

“We moeten een
broedplaats van
vernieuwing willen zijn”

In Nederland moeten dwarsverbindingen worden gelegd tussen kennisgebieden en sectoren, en vooral tussen talentvolle mensen. En die ontstaan waar personen en organisaties elkaar vertrouwen, zegt Ben Verwaayen, CEO van Alcatel-Lucent.

“In de machtsverhoudingen verschuift de wereld van West naar Oost. Dat betekent dat de regels meer worden bepaald door de nieuwe economieën. Nederland moet het in deze mondiale concurrentieslag hebben van twee zaken: de ligging van ons land en daarnaast kennis en kunde van de bevolking. De ligging is perfect, dat is geluk, een cadeautje. Het is evident dat we vanaf nu vooral moeten investeren in kennis en mensen, en dat goed onderwijs een absolute noodzaak is. Dat vraagt wel om moed en vastberadenheid, om de keuze te maken tussen kortetermijnconsumptie en langetermijninvesteringen in opleidingen en de kennisinfrastructuur.

Praktijkgericht

Het motto ‘Een leven lang leren’ is meer dan ooit van toepassing. Een herwaardering van de leraar, de kennisoverdrager, en van de onderwijsinstututen is nodig. Die moeten zorgen dat de jeugd de kennis en vaardigheden opdoen die van belang zijn in de informatiesamenleving, denk aan informatie zoeken en vinden in de overvloed, die selecteren en beoordelen. Het onderwijs moet ook meer praktijkgericht en individueler, om ieders talent maximaal te benutten. En ook de leerkrachten moeten ervan uitgaan dat zij hun hele leven moeten bijleren. De nieuwe competitie is een digitale slag

waarin vakmanschap en informatie worden omgezet in concurrentiekracht. Onze uitgangspositie is kansrijk, wat we moeten toevoegen is samenwerking en innovatie. Innoveren zit niet alleen in techniek, maar vooral ook in mensenwerk, in nieuwe manieren van organiseren en toepassen. We moeten een broedplaats zijn van vernieuwing, die ook willen zijn. De plek waar dwarsverbindingen worden gelegd tussen kennisgebieden en sectoren, maar vooral tussen talentvolle mensen. Die verbindingen ontstaan waar personen en organisaties elkaar vertrouwen en inzien dat ze kunnen verdienen door mee te werken aan het succes van de ander. Creativiteit is de motor. Die loopt op nieuwsgierigheid en waardering voor geleverde prestaties.

Generaties

Deze graad van educatie zit aan de bovenkant maar we moeten ook zorgen dat iederéén in de samenleving kan meekomen met de digitalisering. Voor een deel is ‘digibetisme’ tijdelijk omdat de nieuwe generaties vanzelf met moderne media en computerapparatuur leren omgaan. Een stevige sociale infrastructuur is ook nodig, het versterken van de cohesie. En de kenniseconomie kan niet zonder een beroepsbevolking die voldoende *e-skills* heeft. Op ieder niveau is voldoende kennis en inzicht nodig. Een tekort aan informatici

die de techniek beheersen, de IT-professionals, vertraagt de invoering van diensten. Beslissers moeten voor hun langetermijnbeleid zicht hebben op de mogelijkheden om ICT toe te passen. Politiek en bestuur zouden doordrongen moeten zijn van de belangrijke de rol die ICT speelt in de groei van de economie.

Ambities

Ook moeten we bewerkstelligen dat we een goede ICT-infrastructuur hebben. Die opent voor iedereen de deur naar de wereld. Nederland behoort in Europa tot de landen met het hoogste aantal internetaansluitingen in huishoudens en ook de meeste breedbandaansluitingen. Maar dat is geen reden het op z'n beloop te laten, een geavanceerde infrastructuur is absoluut noodzakelijk voor het realiseren van de Nederlandse ambities.” *

Ben Verwaayen (1952) is sinds september 2008 CEO van Alcatel-Lucent. Na zijn functie van president en managing director van het toenmalige PTT Telecom (vanaf 1988) bekleedde hij topfuncties bij Lucent Technologies. Aansluitend werd hij chieff executive bij BT Group (het voormalige British Telecom), voorafgaand aan zijn huidige functie. Verwaayen heeft als een van de weinige Nederlanders een uitgebreide buitenlandse loopbaan doorlopen en geeft zijn visie op het belang van technologie en innovatie vanuit deze internationale kennis en ervaring. Verwaayen vertelt wat Nederland moet doen om zijn mondiale concurrentiepositie te versterken.

“Benut recessie om veranderingen door te voeren”

“Het momentum voor veranderingen door de recessie moet worden benut. Om het ‘nieuwe werken’ een impuls te geven kan de overheid haar kantoorruimte flink beperken en zal zij als grootste werkgever daarmee veel bereiken”.

Dit stelde discussievoorzitter Wim Deetman tijdens het Des Indes-debat over het ‘nieuwe werken’ op 25 oktober jl. in Den Haag. Die avond discussieerden de aanwezigen uit het netwerk van ECP-EPN over de stelling: “Het nieuwe werken zal zonder extra inzet van de overheid en gremia opgericht voor de bevordering ervan, binnen enkele jaren de gangbare werkwijze van werknemers in loondienst zijn. Een dergelijke inspanning is voor het maximaal verzilveren van de voordelen niet nodig”. Speciale gasten waren Eric Bezem (plv. directeur Regionale bereikbaarheid en Veilig transport, ministerie Infrastructuur en Milieu), Willem de Jager (directeur TelewerkForum) en Lars Lutje Schipholt (secretaris TaskForce MobiliteitsManagement).

Duurzaamheid

Rationale achter de belangstelling van ECP-EPN is vooral de verwachte productiviteitsgroei die het ‘nieuwe werken’ oplevert, wat de economische groei bevordert. Andere voordelen liggen onder meer op het vlak van duurzaamheid, filebestrijding, werknemerssatisfactie en besparing op kantoorruimte. Lutje Schipholt merkte op dat de ervaringen van de TaskForce MobiliteitsManagement leren dat veel in-

spanning nodig is werkgevers tot actie te bewegen maar dat hun houding tegenover flexibel werken positiever is dan enkele jaren geleden. Sommigen aanwezigen meenden dat de trend zich zonder overheidsbemoeienis zal voortzetten. Recente studies wijzen uit dat de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven hiermee structureel honderden miljoenen euro per jaar kunnen besparen.

Voorzitter Deetman pleitte voor een versnelling in het verzilveren van de voordelen: “Harde taakstellingen kunnen soelaas bieden. Bepaal het huidige aantal vierkante meters kantoorruimte en schep ‘ruimtenood’ door het management te verplichten veertig procent minder oppervlak te gebruiken. Stel een norm, bijvoorbeeld dat medewerkers maximaal drie of vier dagen per week op kantoor komen”.



Discussievoorzitter Wim Deetman (lid Raad van Advies ECP-EPN), Kamerlid Charlie Aptroot en Eric Bezem (ministerie Infrastructuur en Milieu, DG Mobiliteit) in gesprek voorafgaand aan het Des Indes-debat van 25 oktober jl.

Taskforce e-Skills: Tekort IT-professionals remt economie

Het tekort aan hooggeschoolde IT-professionals wordt op korte termijn een maatschappelijk probleem. Voor het toepassen van informatie- en communicatietechnologie, gebruikt in haast elke nieuwe dienst en product, zijn die onontbeerlijk. Verwacht wordt dat al in 2015 een tekort van zo’n tien procent is ontstaan, wat grote nadelige gevolgen zal hebben voor de groei van de economie van Nederland.

Dit werd gesteld tijdens de Rondetafelconferentie e-Skills op 15 september jl., gehouden in Het Buitenhuis, Den Haag. De conferentie was georganiseerd door de TaskForce e-Skills Nederland, een initiatief van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in samenwerking met ECP-EPN. Deze TaskForce, onder

voorzitterschap van Peter Hagedoorn (voormalig CIO Océ en eerder directeur Millennium Platform) is ingesteld onder meer om het dreigend tekort aan *e-skills* in de samenleving te agenderen. Het gaat om technische ICT-kennis en eveneens vaardigheden die in allerlei beroepsgroepen (niet alleen in de ICT-sector) een voorwaarde zijn geworden om op de hogere niveaus optimaal te kunnen functioneren. Denk aan het kunnen gebruiken van elektronische dossiers in de zorg of bij justitie en het kunnen overleggen met de afdeling Informatisering van een bedrijf door het management. Het tekort aan e-skills zet nu al een rem op onze economie zo toont onderzoek, onder andere van de Europese Commissie, aan.

Vingerafdruk voor identificatie exclusief

Het gebruik van de vingerafdrukken voor identificatiedoeleinden moet beperkt blijven tot de overheid, vinden burgers. Straks daarmee geen toegang tot zwembad of pretpark.



Naar schatting drie miljoen Nederlanders maken niet of nauwelijks gebruik van de computer of internet. Bijna de helft van hen beschikt wel over toegang maar is niet actief op het web, onder wie een groot aantal senioren. Deze mensen dreigen buiten de boot te vallen nu internet steeds meer hét communicatiemedium wordt. Het publiekprivate programma Digivaardig & Digibewust ondersteunt daarom het initiatief 'Door internetten blijf je meedoen' gericht op ouderen. Dit is een gezamenlijke landelijke campagne van SeniorWeb, Radio 5 Nostalgia, RVU, PlusMagazine en ILC Zorg voor later, om senioren aan te moedigen internet te gebruiken. Steeds meer diensten worden ook *online* of alleen *online* aangeboden. Voor een grote groep senioren geldt dat zij geen affiniteit hebben met internet of zelfs afkeer tegen het gebruik. Zangeres en actrice *Willeke Alberti* is een van de 'BN-ers' die andere ouderen met hun eigen ervaringen willen inspireren het internet te gebruiken. Overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen werken binnen het programma Digivaardig & Digibewust samen om de digitale vaardigheden van Nederlanders te vergroten. Dit programma wordt gesteund door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Europese Commissie en de bedrijven KPN, UPC, Microsoft, NVB, IBM, NVPI, SIDN, Ziggo. *

Dit blijkt uit onderzoek naar de rol die de overheid volgens burgers moet spelen bij het bewaken van hun digitale identiteit, dat ECP-EPN en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) uitvoerden in samenwerking met bureau CentERdata. Onder 'digitale identiteit' wordt verstaan de gecontroleerde en gewaarborgde kenmerken die organisaties gebruiken om vast te stellen met wie zij digitaal te maken hebben: de pincode op de bankpas, het wachtwoord bij het inloggen, het invoeren van een SMS-code. Daarmee wordt zeker gesteld dat het bij transacties om de juiste persoon gaat, namelijk daadwerkelijk die persoon die zich kenbaar lijkt te maken. Onderwerpen die in het onderzoek aan de orde komen zijn elektronische gegevens-verzameling, het nieuwe paspoort, het gebruik van biometrie (zoals een iris- en vingerscan, stem- en gezichts-herkenning en dergelijke) en het gebruik van het Burger-servicenummer (BSN).

Identiteit

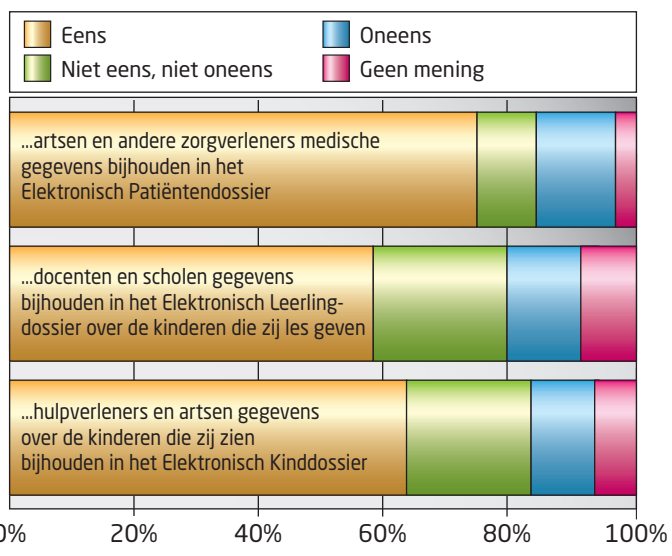
Opmerkelijk is dat burgers bij de bescherming van hun digitale identiteit een actiever beleid van de overheid verwachten. De respondenten vrezen een bredere verspreiding van het BSN buiten de overheid. Data in het huidige paspoort bijvoorbeeld kunnen worden gekopieerd en persoonsgegevens, waaronder het BSN, komen dan terecht in bestanden van allerlei bedrijven en instellingen. De respondenten vinden dat de overheid ook voorzichtig moet zijn met toepassing van het BSN buiten de eigen directe dienstverlening, zoals op terreinen als de zorg en het onderwijs. Het overgrote deel van de burgers vindt het een goede ontwikkeling dat de staat voor dienstverlening digitale

gegevens over hen verzamelt en dat die data door betrokken ambtenaren worden gebruikt. Echter: zo lang burgers die zelf maar kunnen inzien, weten wie de informatie gebruikt en de mogelijkheid krijgen die te (laten) corrigeren. Dit geldt voor het Elektronisch Patiëntendossier (EPD), het Elektronisch Kinddossier, het Elektronisch Leerlingdossier en ook voor de gegevens in de verschillende administraties die zijn in te zien via: www.mijnoverheid.nl: de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), het Kadaster of de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). De Eerste en de Tweede Kamer, die in 2010 een stevig pleidooi hebben gehouden dat patiënten hun EPD kunnen inzien, worden gesteund door dit onderzoek.

Justitie

De studie laat zien dat burgers er geen moeite mee hebben wanneer politie en justitie ook digitale gegevens gebruiken die niet al in de eigen bestanden staan, maar bijvoorbeeld op internet zijn te vinden, als dat gebeurt voor de veiligheid en voor opsporingsdoeleinden. Het gaat dan om informatie die voorheen achter de eigen voordeur bleef of alleen in de eigen sociale kring bekend was, bijvoorbeeld wanneer en waar iemand op vakantie was. *

Wat vindt u van de stelling. Het is goed dat...



Nederland internationaal in toppositie

Nederland bekleedt in 2010 de koppositie op de wereldranglijst van concurrentieposities op ICT-gebied wat betreft de vertrouwdheid van burgers met het gebruik van digitale overheidsdiensten. Dit meldt de jaarlijkse Digital Economy Rankings, het rapport dat deze zomer is gepubliceerd door de Economist Intelligence Unit en IBM.

Nederland bekleedt in 2010 de vijfde positie op de totale ranglijst van internationale concurrentieposities op ICT-gebied. Ons land zakt daarmee twee plaatsen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt onder meer omdat Nederland weliswaar een uitstekend breedbandnetwerk heeft, maar niet het modernste glasvezelnet of 4G-mobiele netwerk. Zweden is met een 8,5 de nummer 1 dit jaar.



(Voormalig) minister Maria van der Hoeven van Economische Zaken nam de jaarlijkse Digital Economy Rankings in ontvangst

Overheidsbeleid

Het innovatiebeleid op het gebied van IT krijgt net als in 2009 een onvoldoende. Verder wordt geconcludeerd dat in vergelijking met andere landen ICT in het Nederlandse overheidsbeleid (in de zorg, het onderwijs, verkeer enzovoort) een te kleine rol speelt. Niettemin staat Nederland al tien jaar in de top van deze ranglijst als land met een kwalitatief hoogstaande ICT-infrastructuur en een goed IT-overheidsbeleid. De Aziatische landen, onder meer Taiwan, Zuid-Korea en Japan, klimmen snel op de jaarlijkse Digital Economy Rankings. *

Digital Economy Rankings

De Digital Economy Rankings (voorheen E-readiness) wordt jaarlijks gepubliceerd. Het IBM Institute for Business Value en de Economist Intelligent Unit meten aan de hand van bijna honderd kwalitatieve en kwantitatieve criteria de kwaliteit van een ICT-infrastructuur in een land en de kunde van burgers om ICT in hun voordeel te gebruiken.

De criteria zijn onderverdeeld in zes aandachtsgebieden: connectiviteit en technologische infrastructuur, bedrijfsomgeving, de mate waarin *e-business* is geadopteerd door consumenten en bedrijven, overheidsbeleid en -visie, sociale en culturele omgeving en de juridische omgeving.

Arbeidsmarktkrapte te ondervangen met flexibel werken

Een kwart van de werkenden in loondienst zou meer uren betaald willen werken wanneer zij daarbij de tijden en werkplek grotendeels zelf kunnen bepalen. Twee werkdagen per week is daarbij het gemiddelde extra aantal uren.

Dit blijkt uit een representatieve enquête van ECP-EPN naar de feitelijke ontwikkelingen rond het 'nieuwe werken' onder 2448 personen, uitgevoerd door onderzoeksbureau CentERdata in Tilburg. Nu de economie weer groeit en de verwachting is dat daarmee ook binnen afzienbare tijd de arbeidsmarkt aantrekt, is het 'nieuwe werken' (eigentijds werken, flexibel werken) een kansrijke mogelijkheid het arbeidsaanbod te verhogen. Dat is te meer nodig omdat komende jaren de *babyboomers* arbeidsdeelname beëindigen, wat het ontstaan van krapte op de arbeidsmarkt zal versnellen. Zestig procent van de personen die deelnemen aan het arbeidsproces of zouden kunnen werken beschouwt een werkgever die flexibel werken ondersteunt als aantrekkelijker.

Kantoorlocatie

Uit het onderzoek blijkt verder dat meer dan de helft van de respondenten het grootste deel van hun tijd nog werkt op een vaste kantoorlocatie, met vaste werktijden. Van de werkenden heeft nog steeds driekwart een vaste werkplek. Gemiddeld denken de werkenden per week 33% minder tijd aan reizen kwijt te kunnen zijn. Gemiddeld reist men nu zes uur per week en verwacht wordt dat dit door flexibel te werken twee uur minder wordt.

ECP-EPN publiceerde eerder het Tienpuntenplan Flexibel werken, opgesteld in nauw overleg met de vakbeweging. In 2011 wil het platform, in samenwerking met overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen, projecten ondersteunen die vooral de productiviteitswinst verzilveren die het 'nieuwe werken' kan opleveren. *

Samenvattend blijkt het klimaat rond flexibel werken positief, en positiever dan een jaar geleden

- 50% van de ondervraagden stelt dat hun organisatie positief staat tegenover flexibel werken
- bijna 40% stelt dat de afgelopen jaren de direct leidinggevende positiever is komen te staan ten opzichte van flexibel werken
- 50% zegt dat bij flexibel werken de eigen productiviteit toeneemt
- 50% zegt dat men meer plezier heeft in het werk
- 40% wil graag flexibeler werken om gemakkelijker te kunnen deelnemen aan verenigingen of privézaken beter te kunnen regelen
- 10% stelt dat het werk lijdt onder reizen

Voluit inzetten op ICT is dé kans voor Nederland

In augustus publiceerde ECP-EPN de notitie 'Van beschikbaarheid naar toepassing'. Daarvan is de kern dat grote maatschappelijke vraagstukken zijn op te lossen mede dankzij verdere toepassing van informatie- en communicatietechnologie. Concrete aanbevelingen worden gedaan.

Nederland staat, zoals alle landen van de westerse wereld, voor een aantal forse uitdagingen: de zorgkosten rijzen de pan uit, we moeten toe naar veel schonere energie, onze snelwegen slibben dicht, de openbare veiligheid moet beter en de overheid moet zijn dienstverlening aanzienlijk verbeteren met een lager budget. Tegelijk verslechtert onze mondiale concurrentiepositie omdat we onvoldoende innoveren en opkomende economieën veel meer inspelen op de kansen van de globalisering. Het voluit inzetten op slim toepassen van informatie- en communicatietechnologie is dé kans om de problemen het hoofd te bieden.

Accent

ECP-EPN is dan ook van mening dat Nederland als geheel snel de mogelijkheden van innovatieve technologie moet verzilveren. Voor het nieuwe kabinet moet dit topprioriteit zijn. Waar moet dan het accent vallen?

In de eerste plaats bij de gezondheidszorg. De toenemende maatschappelijke kosten daarvan dwingen ons eenvoudigweg die anders te organiseren. De zorg moet in de toekomst veel sterker gericht zijn op verbetering van de sociale en economische

participatie van de (ex-)patiënt, ook om de dreigende schaarste op de arbeidsmarkt te ondervangen. Betere samenwerking tussen alle spelers in de zorgketen en meer aandacht voor de kwaliteit (bijvoorbeeld door intensievere begeleiding van de patiënt in zijn eigen omgeving en niet zozeer in en rond de instellingen) zijn essentieel. ICT maakt een dergelijke ingrijpende herinrichting mogelijk. Dit is in het voordeel van de patiënt en leidt tot een forse productiviteitsstijging.

Een landelijk dekkend Elektronisch patiëntendossier (EPD) is daarbij van groot belang. Mensenlevens worden gered doordat verkeerde medicatie wordt voorkomen of omdat ook bij spoedgevallen de arts beschikt over alle patiëntgegevens. In bijvoorbeeld Denemarken is dit systeem al jaren operationeel. Waarom kan dat in Nederland niet?

Energie

Het klimaatprobleem en schaarste aan fossiele energiebronnen dwingen ons het verbruik ervan fors terug te dringen. ICT kan helpen. Alleen al het aanbrengen van 'intelligente' energiemeters in alle huishoudens zal leiden tot een daling van het gebruik van zo'n 10 tot 15%. Het nieuwe kabinet zou dergelijke innovaties, ook met

extra investeringen in Research & Development, krachtig moeten stimuleren. En: de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen maakt het mogelijk voldoende schone energie te genereren om de huidige welvaart verder te laten toenemen. De overheid stelt steeds meer diensten *online* beschikbaar. Toch wordt de

burger nog vaak van het kastje naar de muur gestuurd doordat systemen niet op elkaar aansluiten. Hier is forse winst te boeken door de verschillende bestuurslagen (Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen) nauwer te laten samenwerken. Helaas geschiedt digitalisering van de overheid nog niet op basis van eenduidige technische specificaties, terwijl het toenemend gebruik van *cloud computing* (dienstverlening via internet) juist om keuzen daarvan vraagt. Een efficiencyslag van tientallen procenten is dan zeker te realiseren.

Ook op het terrein van mobiliteit en filebestrijding biedt innovatieve technologie legio mogelijkheden: verkeersdosering, filevoorspellingen, slimme parkeersystemen enzovoort. En als Nederland met behulp van communicatietechnologie meer tijd en plaatsonafhankelijk gaat werken, leidt dat tot een betere verkeersspreiding. Recente studies wijzen uit dat de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven hiermee honderden miljoenen euro per jaar kunnen besparen.

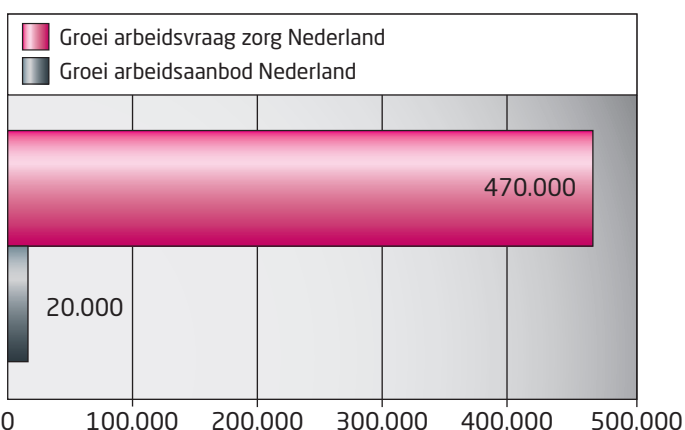
Productiviteitswinst

Het nieuwe kabinet moet daarom het volgende doen. In de eerste plaats moeten er technische voorschriften komen om digitale samenwerking te verbeteren. Dergelijke standaardisering is een absolute voorwaarde voor goede elektronische dienstverlening en bedrijfsvoering van de overheid, en voor efficiencywinst van bedrijven. Dit kan alleen als doorzettingsmacht wordt geïntroduceerd: een bewindspersoon die zogeheten open standaarden voor interoperabiliteit kan opleggen aan het Rijk en lagere overheden. Ook de aanleg van slimme energienetwerken en vele andere IT-gefaciliteerde innovaties die tot productiviteitswinst leiden, worden dankzij standaarden versneld.

Ten tweede zou de politiek bij nieuwe elektronische diensten (zoals 'slimme meters' en het EPD) een waterdichte privacybescherming verplicht moeten stellen en verder eisen dat bij wetsvoorstellen een 'privacybijsluiter' wordt bijgevoegd. Naast de voordelen voor de burger dienen daarin ook duidelijk de privacywaarborgen en de maatschappelijke waarde, ook op termijn, te worden uiteengezet.

Ten slotte wil ECP-EPN dat alle burgers kunnen meekomen met de snelle ontwikkelingen in de informatiesamenleving. Daarom moet de overheid mét private partners onverminderd doorgaan met het bevorderen van voldoende digitale vaardigheden van de Nederlanders, in het bijzonder van 'kwetsbare' groepen (laaggeletterden, ouderen). Ook moet het kabinet mede zorgen voor voldoende gekwalificeerde IT'ers door het investeren in opleidingen, en voor een nog hoogwaardiger IT-infrastructuur in ons land.

Groei arbeidsvraag zorg vs arbeidsaanbod tot 2025





Uitreiking 'Gouden @penstaart'

Op 8 februari 2011 wordt tijdens de Europese Safer Internet Day de 'Gouden @penstaart' - de prijs voor beste kinderwebsite - uitgereikt (zie www.saferinternetday.nl). Digivaardig & Digibewust organiseert deze verkiezing, samen met Mijn Kind Online.

Naar voorbeeld van dit Nederlandse project heeft de Europese Commissie de 'European Award for Best Children's Online Content' in het leven geroepen. Veertien landen in Europa wijzen ieder een winnaar aan die in de Europese eindronde meedingen naar de prijs die in juni 2011 wordt toegekend. Euro-commissaris Neelie Kroes, met de Digital Agenda in portefeuille, liet weten verheugd te zijn met de Nederlandse 'Gouden @penstaart'.

Colofon

Bestuur

R.H.L.M. van Boxtel (voorzitter)	Menzis
P.R. Bakker	CBL
M.A. Esseboom	IBM Nederland
G.B.J. Hartsink	ABN AMRO Bank
J. Huigen	Koninklijke KPN NV
L.M.N. Kroon	Ministerie EL & I
F.E. van Paassen (penningm.)	Deloitte.
F.L.J. van der Plas	Macintosh Retail Group
F.Z. Szabó (vice-voorzitter)	Capgemini Nederland

Raad van Advies

ZKH de Prins van Oranje	
L.C. Brinkman	NICTIZ
W.J. Deetman	Raad van State
H.J. van Dorenmalen	IBM Nederland NV
Mevr. D.M. van Gorp	Universiteit Nyenrode
F.K. De Moor	Macintosh Retail Group
E.H.T.M. Nijpels	Thuiswinkel.org
K.J. Noordzij	SuaFortiter Management
A.H.G. Rinnooy Kan	Sociaal-Economische Raad
T. Rinsema	Microsoft Nederland
A.J. Scheepbouwer	Koninklijke KPN NV
F. Sijbesma	Koninklijke DSM NV
B.E.M. Wientjes	VNO-NCW
G.H.N.L. van Woerkom	ANWB

Directie

A.J.M. van Bellen	directeur
T.H. van der Maas	adjunct-directeur
M. Bonthuis-Krijger	adjunct-directeur

Deelnemers

Bedrijven

ABN AMRO Bank
Accounting Plaza / Clear BIZZ
Adecco Nederland
Akzo Nobel
Almende BV
ANWB Media
BancTec BV
Berenschot
Beslist.nl BV
BiggerWorks BV
Bol.com
Boondoggle Amsterdam
Bouwend Nederland
Buongiorno Nederland
Capgemini Nederland
CentERdata
CETIMA Consultancy
Cisco Systems Nederland
CM
Considerati
Cordemeyer en Slager Advocaten

De Lotto
De Telefoongids BV
Deloitte.
DigiNotar
Dröge en Van Drimmelen
Duthler Associates
eBay / Marktplaats
Equens Nederland
Essent NV
ESG BV
Everett NL BV
Eyefi Interactive
Fenestrae BV
FOX-IT Forensic IT Experts
Fox Mobile Distribution
Futureways
GfK Retail and Technology Benelux
Google Nederland
GX Software BV
GXS BV
Het Expertise Centrum
Houthoff Buruma
IBM Nederland BV
IDchecker.nl BV
ING Nederland
Innopay
Intermax
ITsec Security Services bv
Jungle Minds
Kennedy Van der Laan Advocaten
Koninklijk KPN
Koninklijke DSM NV
Koninklijke TNT Post BV
KPMG CT Information Technology BV
Logica
Lost Boys Mobile
Mazars
Media Bunker
Media Plaza
Meines & Partners
Meteo Consult
MeteoVista
Microsoft Nederland NV
Mirabeau
Mobillion BV

Mocreate BV
MoMac BV
Motion Picture Association (MPA)
Motricity
MTV Networks BV
Multiscope
Nederlandse Spoorwegen NV
NXP Semiconductors Netherlands BV
One Shoe
PhaseFour
Philips
Port of Rotterdam
PricewaterhouseCoopers Accountants NV
QIY
Rabobank Nederland
Reed Business BV
Reggefiber
REIS Informatiegroep BV / 92920V
Ricoh Nederland
Rozis BV
SanomaDigital
SAP Nederland BV
Schuitema NV
Service2Media BV
Sharewire BV
Shell
SIDN
SOLV
Symantec
Tata Steel
T-Mobile Netherlands
Telegraaf Media Groep
TenneT TSO B.V.
The Saints
TNO Informatie- en
Communicatietechnologie
TomTom
UPC Nederland
Valuawait BV
Van Doorne
VECOZO BV
Verdonck, Klooster & Associates
Vodafone Libertel B.V.
VolkerWessels Telecom
Wehkamp
Zetes BV
Ziggo BV
ZXFactory

Intermediaire organisaties

AgroConnect
Algemene Bond Uitzendondernemingen
Animal Sciences Group Wageningen UR
CEDAR BV
CIO Platform Nederland
DDMA
De Consumentenbond
Detailhandel Nederland
Florecom
GS1 Nederland
ICT Office
ICTRegie
Koninklijk NIVRA
Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie
MKB Nederland
Nederlands Uitgeversbond
Nederlandse Thuiswinkel Organisatie

Nederlandse Vereniging van Banken
NGI Platform ICT-Professionals
NICTIZ
NLkabel
NOREA
Novay
NPO Internetcoördinatie
NVPI
Stichting BREIN
Stichting Dutch Hosting Provider
Association
Stichting Kennisnet
Stichting Netwerk
Gerechtsdeurwaarders
Stichting SIVI
Stichting SURF
Stichting XBRL Nederland
Verbond van Verzekeraars
Vereniging van Openbare
Bibliotheken in Nederland
VNO-NCW
Zorgverzekeraars Nederland

Overheden/Publieke sector

Bureau Keteninformatisering
Werk & Inkomen
De Nederlandsche Bank
Gemeente Den Haag
Gemeente Rotterdam
Gemeente Zoetermeer
Kadaster
Ministerie van BZK
Ministerie van Defensie
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
Ministerie van Financiën
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Ministerie van OCW
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Ministerie van VWS
Rathenau Instituut
RDW
Regiopolitie Amsterdam-Amstelland
Stichting RINIS
Syntens

Onderwijsinstellingen

Bestuursacademie Nederland
Erasmus Universiteit Rotterdam
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Instituut voor Interactieve Media HvA
Kenniscentrum ECABO
Nyenrode Business Universiteit
TU Delft
TU Eindhoven
Universiteit Leiden
Universiteit van Tilburg / TILT
Universiteit Twente

Kennispartners

Agentschap Telecom
OPTA

ECP-EPN | Platform voor de InformatieSamenleving biedt overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en de politiek een onafhankelijk platform om kennis uit te wisselen en samen te werken en zo de ontwikkeling van de Nederlandse informatiesamenleving te bevorderen. Uiteenlopende projecten binnen sectoren en sectordoorsnijdend, debatten en onderzoeken verbinden partijen en plaatsen de maatschappelijke betekenis van ICT op de agenda. Het platform schept eveneens de randvoorwaarden om doorbraken te realiseren. De eventuele bedreigingen die invoering van informatie- en communicatietechnologie zou kunnen opleveren worden weggenomen en zo de mogelijkheden ervan optimaal benut.

ECP-EPN | Platform voor de InformatieSamenleving

Bezoekadres: Overgoo 13, Leidschendam
Postadres: Postbus 262, 2260 AG Leidschendam
Telefoon: +31 (0)70-419 03 09
E-mail: info@ecp-epn.nl

BTW-nummer: 806 777 291 B01
Kamer van Koophandel: 27169301